

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНинг МОЗАМБИКА БУЛИШИ

(Боши биринчи бетда).

КПСС делегациясининг бошлиги ФРЕДИМО партиясининг ҳамма аъзоларига, социялетик Мозамбикни барпо этаётган барча Мозамбик ватанпарварларига, совет коммунистлари, КПСС Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев номидан қизғин салом ва саясий истаклар топширди.

Мозамбик халқининг муваффақиятлари, деди у, совет кишиларини қувонтирмайди. Мозамбик халқи тарихда қисқа муддат ичида мустанлақчиликнинг огир меросини бартараф этди. ФРЕДИМО партиясининг III съезди ўртага қўйган бунёдкорлик вазифаларини бажариш соҳасида кўпгина муваффақиятларга эришди. Мозамбик халқи, Африкадаги прогрессив кучлар эришган ҳар бир муваффақият — халқлар тинчлиги ва социал тараққиётини иштини муштамлашга қўшилган ҳиссасидир.

СССР билан Мозамбик ўртасидаги алоқалар жуда хилма-хил соҳаларда кенгайиб тобора чуқуurlашмоқда. Ўзбекистон мамлакатларимиз халқлари ҳаётида тинчлик, миллий озолик ва социал тараққиёт учун курашда солиқ сабдошлар сифатида ҳаракат қилиб келмоқдалар. КПСС билан ФРЕДИМО партиясининг ўртасидаги алоқалар самарали ривожланмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев билан ФРЕДИМО партияси Раиси, Мозамбик Халқ Республикаси президенти С. Мапелелини учрашувлари ва суҳбатлари Совет-Мозамбик дўстлиги ва ҳамкорлигини муштамлаш ҳамда ривожлантиришга бебаҳо ҳисса қўшди.

Ҳозир дунёдаги вазият сезиларли даражада кескинлашди ва мураккаблашди. Империализм, даставвал Америка империализмининг ашаддй агрессия доиралари кескинлигини юмшатишни барбод этишга, қуролланши поғасини кескин кучайтиришга, халқаро муносабатларда «аврадонлик позицияси» сиёсати яна қайтишга уришчилари шунга сабаб бўлди. Кескинлигини юмшатиш тугайли 70-йилларда планетамида тинчлик анча муштамлашган эди.

КПСС империализмининг авантюрист ва хатарли кирдиқорларига қатъий ва сабот-матонатини, тинч-тотув яшаш, ўзаро манфаатли ва

тенг ҳуқуқли ҳамкорлик, халқларнинг ҳаётини манфаатларини қатъий ҳимоя қилишдан иборат илҳом сийосатини қарама-қарши қўймоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев барча совет кишиларининг орзу-умидларини қирода этиб, халқаро вазиятни қатъийли соддолаштиришга, империализмининг агрессия режасини барбод этишга, ядро фалокатининг олдини олишга қаратилган дадил ва конструктив ташаббуслар кенг программасини баён этиб берди. Совет халқиға ўз олдига турган бунёдкорлик вазифаларини ҳал этиш учун қудай ташқи шароитларни таъминлаб бериш, ер юзидagi ҳар бир кишиға унинг илҳомини қўйиш — янаша ҳуқуқини таъминлаш — КПСС ташқи сиёсатининг бош мақсадидир.

СССР тинчликсеварлик йўлини изчиллик билан ўтказиб, планета узра вуқудга келган ядро хавфини тугатиш учун курашди, империализмининг агрессия йўлиға қарши турнишга азму-қарор бергандир. Л. И. Брежневнинг «Правда» мухбири саёвқларига жавоб қарғидан ҳам бутун дунёда маъмулаб, кўтиб олинди. Совет раҳбарининг «Ўзини-Ўзи ўлдириниш қарор қилган кишиға ядро урушида қўлиб чиқиш умидида уни ошпаши мумкин», деган қатъий оқоғданлиқни сўзлари бутун жаҳон маъбуриятда босилиб чиқди. Иттиқоқнинг муқаррабига тўғрисида эътилофга ташпар оқсан ортдаги баъзи жиғизки кишиларни ўйлаб кўришга мажбур қилиши керак.

Кескинлигини юмшатиш ва тинчлик учун, қуролланши поғасига ва термидор муқаррар хавфига қарши кураш — катта ва кичик барча халқларга тааллуқли ишдир. Деб давом қилди нотик. Тажриба шунни кўрсатадики, халқаро кескинлигини кучайиши шу заҳотиғи империализм сиёсатидаги энг реакция тенденцияларини кескинлигини юмшатиш олиб келди, ривожланаётган мамлакатларнинг ҳуқуқларини поймод этиш учун унга замин яратиб беради.

Ҳозир миллий озолик ҳаракатиға қарши, озодек бўлган прогрессив мамлакатларға қарши курашда бемаъл иш кўришга, янги муштамлақчилик ҳиссас олишга иштилоқ империалистлар ҳуқуқининг мақсадларидан биридир.

Шундай қилиб, империалистларнинг набабдаги ма-

литаристик вазвасаси уларнинг агрессиялиги ҳамда Африка халқларига, Янги ва Ўрта Шарқ, Форс кўрфазига зомин халқларига қарши янги муштамлақчилик кирдиқорлари кескин кучайган бир вақтига тўғри келиб қолганлиги асло тасодифий эмас.

Империалистик кучлар Африканинг бир қанча мамлакатларидаги илгор режими-ларни алғирди ташлаш йўлидан ошқорча борюқдалар. Бунда Америка маъмурияти қўйғандаги муштамлақчилик қўйғандаги муштамлақчилик ишларида жанубий Африка биланги ташқиотилини парчалаш йўлидаги уришчиларға ҳам кўп умид боғламоқдалар.

Тинчлик, озолик, муштамлақчилик ва соиал тараққиёт ишини қатъий турни ҳимоя қилиш учун ҳозир замонамиздаги барча тинчликсевар, тараққиқпарвар, революцион кучларини жиёслигини муштамлаш, социализм мамлакатлари, халқаро ишчилар ва миллий озолик ҳаракатининг империализмға қарши курашдаги ҳаракат илҳомини муштамлаш ҳар қачондиган кўра муҳимдир. Шу мақсадда ҳамкорлик қилишга КПСС ҳам тайёрдир.

Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, КПСС озодек бўлган мамлакатлар билан СССР ҳамкорлигини ривожлантириш, миллий озолик ҳаракатлари билан иттиқоқни муштамлаш йўлидан бундан бун ҳам изчиллик билан ўтказаверади.

АҚШ миллий озолик ҳаракатини тўғри Москва уюштиратган «халқаро терроризм» махсули деб тасвирлашга уришганлигиға қарши илгор жамоатчилик қатъий заҳаб бермоқда. Бундан уришчилар курашгаётган халқлар учун ҳақдордир.

КПСС Жанубий Африка, Намбиянинг курашгаётган халқларини қўллаб-қувватлаб келди ва қўллаб-қувватлаб келди, Африка жанубийда ўз ҳуқуқларини абадийлаштиришга уришгаётган империалистлар, ирқчилар ва муштамлақчиликнинг кирдиқорларини фойда этиб берди. Бутун Африка ирқчилар, эси ва янги муштамлақчилик раёзотларидан баъзи кўпчилигини аминдир.

СССР ўзининг интернационал бурчини бажара бори, ЖАР ирқчилари ва уларнинг америналик ҳомий-

ларининг ҳуқуқларига дучор бўлаётган Африкадаги муштамлақчилик даражада мадад беришни давом эттираверади.

Совет Иттиқоқда Мозамбик Халқ Республикасининг кенг меҳнатнашлар оммаси манфаатларини қўллаб қўйиш учун социал-экономик ва сиёсий ўзгаришларни амалга оширишга, социализмни яманиб берю этиш учун шарт-шароитларни вуқудга келтиришга қаратилган йўлида юксак баҳо бермоқдалар. Совет халқи ҳамша Мозамбик революцияси томониди, империализмға қарши курашда унинг галабаларини қатъий турни ҳимоя қилиб келди ва бундан бун ҳам ишлар томониди бўлди.

Совет Иттиқоқи билан Мозамбик ўртасидаги дўстона муносабатлар муштарак манфаатларини муштамлаш тўғрисида чуқур ривожланиб, кўп соҳаларни қамраб олган кенг қўламадги ҳаракат кесиб эди. Шу муносабатларнинг натижаларини сиёсий, иттиқодий ва иқтисодий ҳаётининг турли соҳаларида кўриш мумкин. Совет Иттиқоқи билан Мозамбик Халқ Республикаси ўртасида дўстоналик ва ҳамкорлик турли-туманлиқ шартнома алоқаларини келгусида ҳам муваффақиятли ривожлантириш учун ишончли негиз бўлиб қолади.

КПСС делегациясининг Мозамбик Халқ Республикасидаги йўлини — Сиёсий мамлакатини билан дўстлик ва ҳамкорлигини муштамлашга, ФРЕДИМО партияси билан алоқаларини ривожлантиришга биз катта эътибор бераётганлигининг яна бир далилидир.

КПСС делегациясининг бошлиги эсдалик соғи — тошхонлик муҳир устаслар В. И. Ленин тасвирини тушириб ишлаган чини вазани ФРЕДИМО партияси Марказий Комитетиға тақдим этди.

ФРЕДИМО партияси Марказий Комитети доимий Сиёсий Комитетининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг иттиқодий сиёсат махсус каттаи билан шуғулланувчи секретари М. Дўш Сантуш совгани қабул қилди турни таъкидладики, улут йўдошчилигини бу тасвирини ишлага партия ўртасида асосанча принципаларга асосланган муштамлақчилик дўстлигини ривожлантириш, эсдалик совгаси ФРЕДИМО партияси Марказий Комитетининг биносига қўйлади.

ўзасидан фикрлашиб олди-лар. Совет делегациясининг бошлиги партия XXVI съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида КПСС фаолияти тўғрисида таъкидлаб берди.

С. Машел КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида ва шундан кейинги даврада илгари сурган ташқи сиёсат борасидаги

ташаббусларини тўла қўллаб-қувватлаётганлигини айтди. ФРЕДИМО партияси ва Мозамбик ҳукумати Совет Иттиқоқи билан биргаликда тинчлик, халқлар ҳаёти-лиги, қуролланши ва кескинлигини юмшатиш учун биргаликда кураш олиб боришга қатъий қарор берганлигини айтди. С. Машел шунки КПСС делегацияси шарофига қабул маросими ўтказди.

Гурлан	101,95	101,90
Богол	101,71	120,29
Хива	101,71	111,62
Хазарасп	101,41	101,39
Янгйариқ	101,30	111,44
Урганч	100,48	105,38
Шовот	100,01	105,34

Косенсой	105,83	101,00
Наманган	105,71	105,79
Тўрақўрғон	105,02	107,91
Задарё	100,18	107,23
Чуст	98,83	97,14
Уйчи	96,87	48,22
Учкуйрғон	96,32	89,93
Норин	96,19	82,91
Чортоқ	94,22	77,26
Поп	92,15	100,05
Янгйўрғон	73,54	58,03

Буняйда	116,75	106,39
Ленинград	111,75	104,63
Ўзбекистон	106,16	97,44
Киров	102,81	109,31
Фарғона	95,81	102,38
Олтиариқ	95,40	90,28
Бағдод	93,34	102,72
Оқуқубов	89,04	88,14
Кува	86,89	94,47
Куваёв шаҳри	86,25	114,66
Риштон	85,61	90,21
Ташкент	83,74	102,19
Евзов	83,39	100,15
Фарғона	79,81	77,56

Боксит	108,38	52,19
Шаробод	107,74	74,91
Саркосиё	99,85	93,63
Ленин йўли	96,38	100,30
Кўкжўрғон	95,88	92,89
Термиз	95,41	69,49
Ангор	91,42	78,91

Денов	89,41	83,80
Гагарин	88,88	102,77
Жарқўрғон	87,83	95,00
Шўрлик	86,42	63,33

Хатирчи	112,88	104,70
Каттақўрғон	107,39	97,44
Пахтачи	104,70	106,26
Нарпай	94,36	80,74
Пастдарғом	86,48	79,11
Вольшевик	86,48	78,43
Пайариқ	82,80	68,39
Иштихон	82,25	81,03
Жомбоя	82,03	65,98
Оқдарё	67,71	57,40

Нукус	102,77	120,91
Хўжайли	101,39	88,06
Тўрткул	96,06	97,11
Кегайли	95,42	70,90
Элликкельте	94,38	102,67
Беруний	93,55	89,41
Қорайқаз	90,79	87,89
Ленинбод	87,16	70,10
Шуманар	87,03	81,29
Амураб	86,46	66,33
Чимбой	83,87	84,94
Кўнғирот	78,28	59,24

Кемсолобод	105,58	88,72
Ленин	99,00	64,44
Москва	98,78	132,05
Андижон	93,63	83,25
Олтинкул	91,69	88,78
Мархамат	89,45	89,58
Пахтабод	87,68	86,02
Бўз	85,71	99,80
Изобоскан	83,91	69,61
Балиқчи	79,20	67,61
Хўжабод	76,24	82,95
Жалолқудук	75,72	74,69
Кўргонтепа	72,82	77,76

МАПУТУДА УЧРАШУВ

МАПУТУ, 12 ноябрь (ТАСС). Бу ерда ФРЕДИМО партияси раиси, Мозамбик Халқ Республикаси Президенти С. Машел КПСС делегациясининг бошлиги, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоларига кандидат, Ўзбекистон Ком-

партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов билан учрашди.

Улар суҳбат давомида кўпгина халқаро проблема-лар юзасидан, шунингдек СССР билан МХР ўртасида ҳамкорлик масалалари

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта таёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 11 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ (Планга нисбатан процент ҳисобда)

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — маъсум бош-идаги бўён таёрланган пахта; учинчи устун — шу жумладан машинада терилган пахта.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ	125,13	135,95
Бўёқ	123,79	121,94
Ўрта Чирчиқ	118,40	113,83
Коммунистик	113,27	104,92
Бектебод	113,17	107,94
Фалёба	111,63	114,84
Оққўрғон	110,12	110,16
Чиноз	108,38	112,07
Янгйўл	103,98	109,51

БУХОРО ОБЛАСТИ	138,99	135,19
Ромитан	126,11	119,69
Олол	121,08	144,37
Пешку	117,63	124,66
Когон	116,04	131,46
Қорақўл	112,99	118,83
Қизилтепа	110,21	111,30
Шофирмон	108,34	114,03
Навоий	107,56	94,64
Бухоро	106,82	98,91
Вобекан	104,50	96,21
Свердлов	104,01	103,01
Назбаҳор	91,19	108,77

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ	116,58	121,25
Дўстлик	113,32	114,29
Оқтўрақўл	112,91	114,51
Оқтўра	107,19	109,24
Пахтакор	106,27	100,85
Зарбдор	106,19	100,08
Жиззах	101,12	103,31

СИРДАРЕ ОБЛАСТИ	111,06	119,85
Ворониллов	110,74	113,48
Комсомола	107,69	109,58
Меҳнатобод	105,28	100,15
Илчиқ	104,47	100,28
Сирдарё	100,14	93,11
Гўлстон	99,06	99,69
Бовуат	98,50	106,58
Ховос	97,00	60,12

КАШКАДАРЕ ОБЛАСТИ	114,34	112,23
Қанашиқ	113,20	109,00
Чирчиқчи	112,68	104,96
Ғузор	112,44	100,93
Баҳористон	110,50	108,54
Толлимаржон	110,34	110,03
Муёрак	104,36	105,89
Шахрисабз	99,87	93,13
Ялқабод	99,86	88,69
Қарши	99,80	100,00
Нихон	99,74	99,30
Ульянов	98,96	102,74
Усмон Юсупов	93,89	94,24
Косон	92,69	101,42

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ	103,34	113,42
Хонқа	103,34	113,42
Қўшқўллар	102,03	108,77

МАМЛАКАТДА ЯГОНА

Географик кенглиги ва узунликлари системаси Ернинг қутблари билан ҳамбарас бўлиб, Бу қутбларнинг кўрраи замин сиртида ўз вазиятини ўзгаришга эришди. Ҳазирги кунда географик кенглиги ва узунликлари ҳам ўзгаришга эришди. Геодезия, картография ва космонавтиканинг кўпгина масалаларини ҳал қилишда ҳам қутблар ҳаракатини ҳисобга олиш талаб этилади.

Қўб вазиятини битта географик кенгликда турли қутбларда жойлашган обсерваторияларда олиб борилган астрономик текширишлар асосидаги тўғри

аниқлаш мумкин. Шу мақсадда халқаро кенгликда мувофиқ 1899 йили бешта обсерватория ташкил этилди. Карлофорте (Италия), Гетеборг, Юклай (АҚШ), Мицзуава (Япония) ва Чоржуй (Россия)даги бу обсерваториялар бир хил телескоплар ёрдамида астрономик кузатишлар ўтказиш йўли билан ўз географик кенглиги ва узунликлари мунтазам равишда ўлчаб бориладилар. Барча обсерваторияларда олтинга маълумотлар жамланган, қайта таҳлил қилиниб, қўбнинг олий вазияти аниқланади.

Айрим сабабларга кўра Чоржуй халқаро кенглик

станцияси 1919 йилда ўз ишини тўхтатди. Ўз йилдан кейин Китош шаҳри ақинда янги кенглик станцияси ташкил этилиб, унга буюк мутафаккир Улуғбек номи берилди. Бу ерда дастлабки кузатишлар 1930 йил 14 ноябрда ўтказилган. Ўтган давр мобайнида обсерваторияда жуда катта илмий тадқиқот ишлари олиб борилди. Илмий мавзу йил сайин кенгайиб борибди. 1957 йилда Китош халқаро кенглик станциясининг илмий-техник базаси юқори аниқликка эга бўлган янги телескоп билан бойиди. Обсерватория олимлари сайёраимонини табиати кенг қўламада текширишга қаратилган Халқаро

геофизика йили (1957-1958) ва халқаро геофизика ҳам-жиҳатиди программаларида фаол иштирок этидилар. Кейинги йилларда бу ерда фотографик зенит қувур деб аталлаган янги телескоп ишга туширилди. Ўта юқори аниқликда текширишлар олиб боришга мўлжалланган бу телескопда СССР Фанлар академиясининг Пулково астрономия обсерваторияси олимлари билан ҳамкорликда илмий тадқиқотлар олиб бориюмоқда.

Қўб йиллик мураккаб илмий яланишлар натижасида қутбларнинг ҳаракати Ернинг нотекис айланиши, унинг ички тузилиши ва ташқи қўб қатламлари-

Тошкент ирригация ва кишлоқ ҳўжалигини механизациялаш инженерлари институтини ҳадямой элдин йишга тўладил. Салкам ярим аср мобайнида бу олий ўқув юрти коллежалар, совхозлар, қўрилиш трестлари ва бошқармалари билан самарали ҳамкорлик қилиб келмоқда.

Институт коллективни ўтган беш йилликда Бутуниттифок социалистик мушобабасида эришган муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўмақи билан байроғи билан мукофотландилар. Бу илм даргоҳида олтин илмий

САНЪАТ
ЯНГИЛИКЛАРИ

минов ва заводнинг бош раҳбарлари Б. Собировлар биргаликда яратилган совга вазала макетларини кўздан кечиришмоқда.

...ёшларнинг ҳаёти ҳаёратланда, ҳаёти муносабатларида янгиликлар, ўзгаришлар, даялар бералди ҳаммаси ҳам қилди ва мулоҳазалар қозонди. Бу ёшларнинг ҳаёти ҳаётига ҳаёти объектига муносабатда бўлганидан дарак ериб туради.

Ҳожи, бобо Хотамбекига айтилган олган сабоқларини муамлашариб, шундай дейди:

«Кўникиб яшашнинг ўзи, бир оғат! Нисон бошига битириб бир бало, бир фалокат! Қадрига тая бер!».

Ҳар дағига шукр қил... Шукр қилсанг, худонинг қаҳри келармиш!».

«Топганимиз...»

«Инам—меғуара».

«...Фулун бўлса кўникиб ўзигагина, хонлар, амйрлар истаса қилай қилади. Истаса бўнай... Сиз, биз гўёки кўй, кўй эса — шукрларнинг еми» (32-бет).

Ҳаётини шу тарзда, яъни ҳиссон зотига ҳақорат, адолатсизлик, кўникиб яшаш, шукрнинг қудлик «шукрлар еми» сифатида аниқлашнинг ўзи ҳақ ҳаёт тарзини қилишдан иборат.

Романд ҳул-ағтор, га-а-суз, гўёки кўйнинг кўйи яъни билмайдиган бир жихатлари билан ҳақ асосда афсоналар бўлиб қайтадан Маширабга эслатилган Қамол жинни образ бор. У таркидунг бир ҳожи. Асарнинг бутун қон-

Ғи сити миллион кубо
метр сувни сақлаб турув
ГЭС тўғови яқин атрофда
жойлашган совхоз ва колхоз
лар ерларини сугоришни ях
шилаш имконини беради.
(ЎзТАГ).

Гулом Имомджонов.

ма-хил озиқ-овқат ва сано-
моллари сотилади, уруш

• цирк слектаили.

бул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, андаси — 32-55-70; коммунисттик тарбия — 32-54-29; халқаро 32-53-15, 32-53-70; адабиет ва санъат — 33-20-36, 32-54-25.